

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 noiembrie

Seria I, Anul XIX, Nr. 5 (205), 2010

UN MILION DE
STELE
PENTRU NEVOIAȘI

Din sumar:

Sesiunea de toamnă a Sinodului Episcopilor BRU - pag. 2;
Mesajul Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea - pag. 3-4;
Interviu cu PSS Virgil Bercea - pag. 6

Sesiunea de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică Blaj, 26-28 octombrie 2010

În perioada 26-28 octombrie 2010 s-au desfășurat, la Blaj, Sediul Arhiepiscopului Major, lucrările sesiunii ordinare de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

Au participat următorii membri ai Sfântului Sinod: Preafericitul Părinte Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică; Preasfințitul Virgil Bercea, Episcop de Oradea; Preasfințitul Florentin Crihălmeanu, Episcop de Cluj-Gherla; Preasfințitul Alexandru Mesian, Episcop de Lugoj; Preasfințitul Ioan Șișeștean, Episcop de Maramureș; Preasfințitul Mihai Frățilă, Episcop auxiliar de Alba Iulia și Făgăraș, vicar de București; Preasfințitul Vasile Bizău, Episcop al Curiei Arhiepiscopale Majore. A absentat Preasfințitul John Michael Botean, Episcop de St. George în Canton, Ohio (SUA), care s-a adresat Sinodului printr-o scrisoare. Lucrările Sfântului Sinod au decurs într-un spirit de colaborare fraternă sub președinția Preafericitului Părinte Lucian.

Sinodul a început prin celebrarea unui *Te Deum laudamus*, oficiat în Catedrala din Blaj, iar în zilele următoare, lucrările au fost deschise prin celebrarea Sfintei Liturghii.

Prima parte a lucrărilor au avut un caracter informativ: au fost trecute în revistă toate activitățile Comisiilor Sinodale și s-au analizat rezultatele unor evenimente importante din viața Bisericii. Preasfințitul Florentin a prezentat un raport al activității Comisiei Internaționale Mixte pentru Dialogul Teologic dintre Biserica Catolică și Bisericele Ortodoxe, eveniment

desfășurat la Viena în perioada 20-27 septembrie a.c., precum și un raport asupra activităților recente ale Consiliilor Superiorilor Majori din România. Preasfințitul Virgil a prezentat rezultatele recentului Sinod al Episcopilor pentru Orientul Mijlociu, care s-a ținut la Roma în perioada 10-24 octombrie a.c., precum și concluziile Forumului Catolic-Ortodox de la Rhodos, din perioada 18-22 octombrie a.c.

În această sesiune Sinodul a luat următoarele decizii:

- aprobarea Statutului Tribunalului Sinodului;
- aprobarea raportului definitiv al Conferinței BRU-Renovabis, conferință desfășurată la Blaj în perioada 18-20 octombrie a.c., asumat de către Sinodul Episcopilor ca document de bază pentru viitoarea organizare a activităților pastorale ale Bisericii;
- inventarierea și valorificarea patrimoniului eparhiilor;
- se va organiza, cât mai curând posibil, o întâlnire a lucrătorilor media din BRU, cu scopul de a facilita o mai bună comunicare între eparhii;
- s-a aprobat bugetul de venituri și cheltuieli și raportul financiar de investiții pe anul 2011 ale Curiei Arhiepiscopiei Majore;
- se va face un studiu de către vicarii generali, pentru a analiza posibilitatea și utilitatea rearondării eparhiilor.

Pe ordinea de zi s-au mai regăsit teme de actualitate ale vieții și activității bisericești din țară și străinătate, precum și probleme disciplinare și canonice.

În prezența unui numeros auditoriu, membrii Sfântului Sinod au participat, în seara zilei de 27 octombrie a.c., la lansarea volumului *Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, în anii comunismului – Mărturii*, de Ioan Moldovan și Alexandru Petărlecean. Seara s-a încheiat cu un concert de muzică sacră susținut de soprana Daniela Vlădescu și Veta Biriș.

S-a stabilit ca următoarea sesiune ordinară a Sinodului să aibă loc în perioada 8-10 iunie 2011, la Blaj.

**Notar al Sinodului Episcopilor
Pr. William A. Bleiziffer**

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantîș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30

Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Predica Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea la consacrarea Catedralei Sagrada Familia Barcelona, 7 noiembrie 2010

Preaiubiți frați și surori în Domnul,

„Ziua aceasta este închinată Domnului Dumnezeu-ului vostru, să nu fiți triști, nici să plângeți!... Bucuria Domnului va fi puterea voastră” (Neemia 8,9-11). Cu aceste cuvinte din prima lectură pe care am proclamat-o doresc să vă salut pe voi toți cei care sunteți aici prezenți pentru a participa la această celebrare. Adresez un salut afectuos Maiestăților Regale ale Spaniei, care au dorit în mod cordial să fie uniți cu noi. Salutul meu recunoscător se îndreaptă spre Cardinalul Lluís Martínez Sistach, Arhiepiscop de Barcelona, pentru cuvintele de bun-venit și pentru invitația sa la consacrarea acestei biserici a Sfintei Familii, sinteză minunată de tehnică, artă și credință. Îl salut și pe Cardinalul Ricardo Maria Carles Gordo, Arhiepiscop emerit de Barcelona, pe ceilalți Cardinali și frați întru episcopat, în special pe Episcopul auxiliar al acestei Biserici particulare, precum și pe numeroșii preoți, diaconi, seminariști, călugări și credincioși care participă la această solemnă celebrare. În același timp, adresez salutul meu respectuos autorităților naționale, regionale și locale, precum și membrilor altor comunități creștine, care se unesc la bucuria și lauda noastră recunoscătoare adusă lui Dumnezeu.

Această zi este un punct semnificativ într-o lungă istorie de aspirații, de muncă și de generozitate, care durează de mai mult de un secol. În aceste momente, aș dori să amintesc fiecare dintre persoanele care au făcut posibilă bucuria care ne pătrunde astăzi pe noi toți: de la promotori până la executanții acestei opere; de la arhitectii și zidarii ei la toți cei care au oferit, într-un mod sau altul, contribuția lor de neînlocuit pentru a face posibilă construirea progresivă a acestui edificiu. Și, mai ales, amintim pe cel care a fost sufletul și artizanul acestui proiect: Antoni Gaudí, arhitect genial și creștin coerent, a cărui flacăra a credinței a ars până la sfârșitul vieții sale, trăită cu demnitate și austeritate absolută. Acest eveniment este, într-un anumit fel, punctul culminant și deblocarea unei istorii a acestui ținut catalan care, mai ales începând de la sfârșitul secolului al XIX-lea, a dat o mulțime de sfinți și fondatori, martiri și poeți creștini. Istorie de sfințenie, de creații artistice și poetice, născute din credință, pe care astăzi le culegem și le prezentăm ca ofrandă lui Dumnezeu în această celebrare euharistică.

Bucuria pe care o simt de a putea prezida această celebrare s-a mărit atunci când am aflat că acest edificiu sacru, încă de la originile sale, este strâns legat de figura Sf. Iosif. M-a emoționat în special siguranța cu care Gaudí, în fața nenumăratelor dificultăți pe care a trebuit să le înfrunte, exclama plin de încredere în Providența divină: „Sfântul Iosif va termina templul”. De aceea, nu este

acum lipsit de semnificație faptul că un Papă al cărui nume de botez este Iosif consacră acest templu. Ce înseamnă a consacra această biserică? În inima lumii, în fața privirii lui Dumnezeu și a oamenilor, într-un umil și bucurios act de credință, am înălțat o imensă masă de materie, rod al naturii și al unui incalculabil efort al inteligenței umane, constituind această operă de artă. Ea este un semn vizibil al Dumnezeului invizibil, spre a cărui glorie se înalță semețe aceste turnuri, săgeți care indică absolutul luminii și al Celui care este Lumina, Înălțimea și Frumusețea.

În acest ambient, Gaudí a dorit să unească inspirația care îi venea de la cele trei cărți mari din care se hrănea ca om, ca și credincios și ca arhitect: cartea naturii, cartea Sfintei Scripturi și cartea Liturgiei. Astfel a unit realitatea lumii și istoria mântuirii, așa cum ne este relatată în Biblie și făcută prezentă în Liturgie. A introdus în edificiul sacru pietre, copaci și viață umană, pentru ca întreaga creație să converge în lauda divină, dar, în același timp, a scos în afară „altarele”, pentru a pune în fața oamenilor misterul lui Dumnezeu revelat în nașterea, pătimirea, moartea și învierea lui Isus Cristos. În felul acesta, a colaborat în manieră genială la edificarea unei conștiințe umane ancorată în lume, deschisă față de Dumnezeu, iluminată și sfințită de Cristos. Și a realizat ceea ce astăzi este una dintre îndatoririle cele mai importante: depășirea rupturii dintre conștiința umană și conștiința creștină, dintre existența în această lume vremelnică și deschiderea la viața veșnică, dintre frumusețea lucrurilor și Dumnezeu ca Frumusețe. Antoni Gaudí nu a realizat toate acestea cu cuvinte, ci cu pietre, linii, suprafețe și turnuri. În realitate, frumusețea este marea necesitate a omului; este rădăcina din care cresc trunchiul păcii noastre și roadele speranței noastre. Frumusețea îl și revelează pe Dumnezeu deoarece, asemenea Lui, opera frumoasă este pură gratuitate, invită la libertate și smulge din egoism.

Am consacrat acest spațiu sacru lui Dumnezeu, care
(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

s-a revelat și ni s-a dăruit nouă în Cristos, pentru a fi definitiv Dumnezeu cu oamenii. Cuvântul revelat, umanitatea lui Cristos și Biserica Sa sunt cele trei exprimări maxime ale manifestării Sale și ale darului Său oferit oamenilor. „Fiecare să aibă grijă cum construiește. Căci nimeni nu poate să pună o altă temelie în afară de cea existentă, care este Isus Cristos” (1Corinteni 3,10-11), spune Sf. Paul în a doua lectură. Domnul Isus este piatra care susține povara lumii, care menține coeziunea Bisericii și adună în unitate finală toate cuceririle omenirii. În El avem Cuvântul și Prezența lui Dumnezeu, și de la El Biserica primește propria viață, propria doctrină și propria misiune. Biserica nu are consistență de la ea însăși; este chemată să fie semn și instrument al lui Cristos, în pură ascultare față de autoritatea Sa și în totală slujire a mandatului încredințat ei. Cristos Unic întemeiază Biserica Unică; El este stânca pe care se întemeiază credința noastră. Bazați pe această credință, încercăm împreună să arătăm lumii fața lui Dumnezeu, care este iubire și este unicul care poate răspunde la dorința de plinătate a omului.

Aceasta este marea îndatorire, a arăta tuturor că Dumnezeu este Dumnezeul păcii și nu al violenței, al libertății și nu al constrângerii, al înțelegerii și nu al discordiei. În acest sens, cred că consacrarea acestei biserici a Sfintei Familii, într-o epocă în care omul pretinde să își construiască viața fără Dumnezeu, ca și cum nu ar mai avea nimic să îi spună, este un eveniment cu mare semnificație. Gaudi, cu opera sa, ne arată că Dumnezeu este adevărata măsură a omului, că secretul adevăratei originalități constă, așa cum spunea el, în a ne întoarce la originea care este Dumnezeu. El însuși, deschizând în felul acesta spiritul spre Dumnezeu, a fost capabil să creeze în acest oraș un spațiu de frumusețe, de credință și de speranță, care îl conduce pe om la întâlnirea cu Acela care este adevărul și frumusețea însăși. Așa exprima arhitectul sentimentele sale: „O biserică [este] unicul lucru vrednic să reprezinte simțirea unui popor, deoarece religia este cel mai înalt lucru în om”.

Această afirmare a lui Dumnezeu aduce cu sine suprema afirmare și tutelă a demnității fiecărui om și a tuturor oamenilor: „Nu știți că voi sunteți templul lui Dumnezeu?... Templul lui Dumnezeu, care sunteți voi, este sfânt” (1Corinteni 3,16-17). Iată aici unite adevărul și demnitatea lui Dumnezeu cu adevărul și demnitatea omului. Consacrând altarul din această biserică, ținând cont că Isus Cristos este temelie sa, noi îl prezentăm lumii pe Dumnezeu care este prieten al oamenilor, și îi invităm pe oameni să fie prieteni ai lui Dumnezeu. Așa cum învață episodul cu Zahau, despre care vorbește Evanghelia de astăzi (cf. Luca 19,1-10), dacă omul îl lasă pe Dumnezeu să intre în viața sa și în lumea sa, dacă îl lasă pe Cristos să trăiască în inima sa, nu îi va părea rău, ba chiar va experimenta bucuria de împărtăși însăși viața Sa, fiind destinat al iubirii Sale infinite.

Inițiativa construirii acestei biserici aparține Asocia-

ției Prietenilor Sfântului Iosif, care au dorit să o dedice Sfintei Familii din Nazaret. Din totdeauna, căminul format din Isus, Maria și Iosif a fost considerat o școală de iubire, rugăciune și muncă. Cei care au patronat această biserică au dorit să arate lumii iubirea, munca și slujirea trăite în fața lui Dumnezeu, așa cum le-a trăit Sfânta Familie din Nazaret. Condițiile de viață sunt profund schimbate și cu ele s-a înaintat enorm în domeniile tehnice, sociale și culturale. Nu putem să ne mulțumim cu aceste progrese. Cu ele trebuie să fie mereu prezente progresele morale, cum sunt atenția, ocrotirea și ajutorul dat familiei, deoarece iubirea generoasă și indisolubilă dintre un bărbat și o femeie este cadrul eficace și fundamentul vieții umane în timpul sarcinii, în nașterea sa, în creșterea sa și în sfârșitul său natural. Numai acolo unde există iubirea și fidelitatea, se naște și durează adevărata libertate. De aceea, Biserica invocă adecvate măsuri economice și sociale pentru ca femeia să poată găsi deplina sa realizare acasă și la muncă, pentru ca bărbatul și femeia care se unesc în căsătorie și formează o familie să fie în mod decis susținuți de stat, pentru ca să fie apărată ca sacră și inviolabilă viața copiilor din momentul zămislirii lor, pentru ca natalitatea să fie prețuită, valorificată și susținută pe planul juridic, social și legislativ. Pentru aceasta, Biserica se opune oricărei forme de negare a vieții umane și susține ceea ce promovează ordinea naturală în cadrul instituției familiale.

Contemplând cu admirație acest ambient sfânt de o frumusețe încântătoare, cu atâta istorie de credință, îi cer lui Dumnezeu ca în acest ținut catalan să se înmulțească și să se consolideze noi martori ai sfințeniei, care să ofere lumii marea slujire pe care Biserica poate și trebuie să o aducă omenirii: să fie icoană a frumuseții divine, flacăra aprinsă de caritate, canal pentru ca lumea să creadă în Cel pe care Dumnezeu l-a trimis (cf. Ioan 6,29). Iubiți frați, consacrand această splendidă biserică îl implor, în același timp, pe Stăpânul vieților noastre ca din acest altar, care acum va fi uns cu ulei sfânt și pe care se va consuma jertfa de iubire a lui Cristos, să izvorască un fluviu continuu de har și de caritate peste acest oraș Barcelona și peste locuitorii săi, și peste lumea întreagă. Fie ca aceste ape fecunde să umple de credință și de vitalitate apostolică această Biserică arhidiecezană, pe Păstorii și credincioșii săi.

În sfârșit, doresc să încredințez ocrotirii iubitoare a Maicii lui Dumnezeu, Preasfânta Maria, „Trandafirul din aprilie”, „Maica Milostivirii”, pe voi toți cei prezenți aici și pe toți cei care cu cuvinte și fapte, cu tăcerea sau cu rugăciunea, au făcut posibilă această minune arhitectonică. Fie ca ea să îi prezinte Fiului său divin și bucuriile și suferințele celor care vor ajunge în viitor în acest loc sacru, pentru ca, așa cum ne rugăm în Liturgia consacrării bisericilor, săracii să poată găsi milostivire, cei asupriți să dobândească adevărata libertate și toți oamenii să se îmbrace cu demnitatea de fii ai lui Dumnezeu. Amin.

Traducător: pr. Mihai Pătrașcu

www.catholica.ro

În numele Preasfintei,
celei de o Ființă, de viață făcătoarei și nedespărțitei Treimi,

† LUCIAN

*Din mila lui Dumnezeu,
Arhiepiscop și Mitropolit al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș,
Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică,
în deplină comuniune de credință cu Sfântul Scaun Apostolic al Romei,*

Confraților întru slujire Episcopală, Preaonoraților protopopi, clerului și persoanelor consacrate, tuturor bunilor noștri credincioși, Har vouă și pace, de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Isus Cristos,

Cu împărtășirea acestui gând tuturor fiilor și fiicelor Bisericii noastre: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evr. 13, 7),

În baza drepturilor conferite de Canoanele Sfinților Apostoli, ale Codului Canoanelor Bisericilor Orientale, urmare a dezbaterilor din cadrul lucrărilor Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, reunit în sesiune ordinară la Blaj, Sediul Arhiepiscopului Major în perioada 26-28 octombrie a.c.;

În conformitate cu can. 112 al Codului Canoanelor Bisericilor Orientale, am aflat de bine în Domnul să publicăm această

CIRCULARĂ

**Prin rugăciune și credință spre cinstirea altarelor
Să ne rugăm pentru beatificarea Episcopilor Greco-Catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist!**

Dumnezeu și-a oferit unicul Fiul spre moarte pentru ca lumea să aibă viață, și să o aibă deplin. Aceasta este suprema mărturie a vieții, pierdută pentru lume dar câștigată pentru eternitate cu Dumnezeu. Având exemplul atâtor mărturisitori ai credinței și atașamentului față de Biserica lui Cristos în perioada de persecuție a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, aducem mulțumire lui Dumnezeu Atotputernicul pentru tăria cu care i-a înzestrat în mărturisire pe Episcopii, preoții, călugării și călugărițele noastre, și pe credincioșii noștri în perioada comunismului și a interzicerii Bisericii noastre. Ținând în mare respect memoria și exemplul dat de Episcopii Greco-Catolici, care au mărturisit cu prețul vieții credința catolică, și a căror cauză de beatificare se găsește în faza Romană, conform art. 36 din Constituția Apostolică Divinus perfectionis Magister, a Sfântului Părinte de fericită pomenire, Papa Ioan Paul II,

DISPUNEM

- ca în toate bisericile, capelele sau alte locuri de cult, la sfârșitul fiecărei Sfinte Liturghii, sau al altei celebrări liturgice, să fie înălțată către Bunul Dumnezeu *Rugăciunea pentru beatificarea servilor lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Vasile Aftenie și Tit Liviu Chinezu, Episcopi, morți în faimă de martiri sub regimul comunist între anii 1950-1970;*

- această dispoziție, fiind de ordin liturgic, are aplicabilitate pretutindeni conform can. 150 § 2 CCEO;

- anexa, conținând formula oficială de *Rugăciune pentru beatificarea servilor lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Vasile Aftenie și Tit Liviu Chinezu, Episcopi, morți în faimă de martiri sub regimul comunist între anii 1950-1970,* face parte integrantă din prezenta scrisoare circulară;

- dispoziția prezentei circulare încetează în momentul în care cauza *SS. D. Valeri Traiani Frențiu et VI Sociorum pentru beatificarea servilor lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Vasile Aftenie și Tit Liviu Chinezu, Episcopi, morți în faimă de martiri sub regimul comunist între anii 1950-1970,* se va concluziona.

Invocăm ajutorul ceresc de la Preaîndurătorul Dumnezeu pentru a trimite darurile Spiritului Sfânt asupra tuturor celor ce vor înălța aceste rugăciuni, spre lauda și mărirea Preasfintei Treimi, prin mijlocirea rugăciunilor Preasfintei Fecioare Maria, a sfinților Arhangheli Mihail și Gavril și a tuturor cetelor Puterilor cerești fără de trup, spre întărirea Bisericii Catolice, a Sfintei Uniri și a comuniunii cu Scaunul Apostolic al Romei.

Dat la Blaj, Sediul Arhiepiscopului Major,
8 Noiembrie, Anul Domnului 2010.

Sărbătoarea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, și toate cetele Puterilor cerești.

în al 6-lea an de pontificat al Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea,

în al 20-lea an al Episcopatului nostru,

în al 5-lea an în acest scaun Arhiepiscopal Major,

în al 157-lea an de la întemeierea Mitropoliei noastre,

și al 310-lea an de la Sfânta Unire cu Biserica Romei.

† LUCIAN
Arhiepiscop Major

Biserica greco-catolică, „plămânul” occidental al orthodoxiei

Interviu cu Episcopul Virgil Bercea realizat de Cristian Bădiliță

Cristian Bădiliță: *Preasfinția Voastră, ați participat de curând la Sinodul Episcopilor pentru Orientul Mijlociu de la Roma. Cât timp a durat acest Sinod și care au fost temele principale?*

PSS Virgil Bercea: Da, în perioada 10-24 octombrie s-a desfășurat la Roma Sinodul pentru Orientul Apropiat, cu tema „Biserica Catolică în Orientul Apropiat: comuniune și mărturisire”, și cu un motto din Faptele Apostolilor, „iar inima și sufletul mulțimii celor ce au crezut erau una și niciunul nu zicea că este al său ceva din averea sa; ci toate le erau de obște”. După cum este bine cunoscut, Sinodul Episcopilor este o instituție permanentă a Bisericii Catolice, fondată de Papa Paul al VI-lea, la cererea Părinților Conciliului Vatican II, pe 15 septembrie 1965, cu scopul de a menține viu spiritul sinodal format în timpul lucrărilor conciliare. Sinodul Episcopilor este convocat de către Papa în funcție de necesitățile Bisericii și pentru colaborarea și consultarea cu Pontiful Roman pentru binele general al Bisericii. De aceasta dată, Papa Benedict al XVI-lea a convocat un Sinod pentru Orientul Mijlociu (a fost anunțat la data de 19 septembrie 2009) datorită complexității problematice pe care le trăiesc creștinii și Biserica în această parte a lumii, foarte importantă, de altfel, pentru întreaga creștinătate. Au participat, de drept, Părinți sinodali din zonă, responsabili ai diverselor dicastero romane, reprezentanți ai conferințelor episcopale din cele cinci continente, invitați speciali, auditori speciali precum și invitați ai celorlalte Biserici creștine, un rabin evreu, un muftiu musulman. Printre temele abordate: prezența și situația creștinilor în Orientul Mijlociu, comuniunea eclezială, mărturia creștină, astăzi, Cuvântul Domnului, liturgia, dialogul ecumenic și interreligios. Sfântul Părinte a participat la toate lucrările, iar Părinții sinodali au avut posibilitatea să intervină direct în Sinod pe marginea temelor ori să-și spună punctul de vedere. Sinodul s-a deschis și s-a încheiat cu o Sfântă Liturghie celebrată în Bazilica „San Pietro”. S-a creat o atmosferă familială marcată de cântarea „laudelor” în cele mai diverse rituri și limbi. Sfântul Părinte a întâlnit, a ascultat și a salutat personal pe fiecare participant la Sinod, iar ultima zi a lucrărilor s-a concluzionat cu un prânz convivial al papei cu sinodalii. Spiritul Sfânt se simțea prezent cu harurile și darurile sale.

Ce hotărâri importante s-au luat?

Fiecare Sinod se încheie cu un „Nuntius”, mesaj adresat de Părinții sinodali preoților, diaconilor, călugărilor și călugărițelor, tuturor credincioșilor și tuturor persoanelor de bună voință. Acest „mesaj” are rolul de a încuraja „poporul sfânt”, de a-i îndemna pe credincioși să reziste acolo unde Domnul i-a chemat în pofida tuturor vicisitudinilor istoriei și a vremilor, de a le

transmite cât de importantă este prezența și colaborarea între creștini în Orientul Mijlociu, precum și cât de valoroasă și necesară este implicarea creștinilor în viața politică pentru a pune în evidență valorile evanghelice. În plus, Sinodul pregătește așa numitul *Elenchus finalis propositionum*, „Listă finală de propuneri”, care va sta la baza „Exortației Apostolice” postsinodale pe care Sfântul Părinte o va elabora. Propunerile au fost sintetizate în urma intervențiilor Părinților sinodali în „cercurile restrânse” și votate în plenul Sinodului. Acestea cuprind, la urma urmei, toate problemele și problematicile cu care se confruntă creștinii în Orientul Mijlociu și merg de la transmiterea Cuvântului lui Dumnezeu, astăzi, la părtășia crucii lui Cristos, de la valoarea pământului ca loc natal care esențializează identitatea persoanelor și a popoarelor, la pacea și libertatea religioasă și de conștiință care sunt absolut necesare pentru a consolida prezența creștinilor în zonă. Vedem aici cât de importante sunt comuniunea eclezială, dialogul ecumenic și dialogul interreligios, respectiv raportul creștinilor cu iudaismul și islamul. Situația în zonă, o știm, este foarte incertă și acest lucru dăinuie de 2000 de ani. Aceasta determină un exod masiv al creștinilor și pentru acest lucru Biserica Catolică este foarte preocupată de continuitatea și permanența creștinilor în „locurile sfinte” nouă tuturor, pentru că, o știm prea bine, „ex oriente Lux”.

Tot de curând, la Oradea, ați concelebrat liturgia de beatificare a episcopului Bogdanffy Szilard. Vă rugăm să prezentați, pentru cititorii noștri, viața acestui episcop-martir. În mod curios, numele său nu figurează în volumul Martiri pentru Hristos, din România, în perioada regimului comunist, apărut la Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR, volum alcătuit împreună cu Biserica romano-catolică.

Într-adevăr, sâmbătă, 30 octombrie 2010, a avut loc, în catedrala romano-catolică din Oradea, beatificarea episcopului Bogdanffy Szilard, Episcop Romano-Catolic de Oradea, mort în închisorile comuniste în 1953. Episcopul dr. Bogdanffy Szilard s-a născut pe data de 21 februarie 1911 și a fost hirotonit preot în Oradea la 29 iunie 1934. A fost consacrat episcop în secret pe data de 14 februarie 1949, iar la câteva săptămâni după hirotonire, în aprilie 1949, a fost arestat de comuniști.

În decursul detenției autoritățile comuniste au încercat să-l constrângă „să colaboreze”, să-și trădeze credința și pe semenii săi și să renunțe la fidelitatea față de Sfântul Părinte. A rămas însă statornic în credință.

PSS Bogdanffy a fost întemnițat la Jilava, Sighet, Capul Midia și Aiud. Torturat în mai multe rânduri, în-

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

chis la „neagra” (celulă fără ferestre, fără pat, legat cu lanțuri la picioare), după lungi și grele suferințe, părăsit în camera bolnavilor, moare la 2 octombrie 1953, la vârsta de 42 de ani, la Aiud. Episcopul greco-catolic Ioan Ploscaru îl amintește în memoriile sale ca un om drept, blând și modest. Martiriul episcopului Bogdanffy a fost recunoscut și confirmat de Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea, care, în martie anul curent, a aprobat decretul de beatificare.

Întreaga comunitate catolică este bucuroasă, pentru că după 60 de ani de tăcere și încercare, Domnul o binecuvântează și o încununează prin ridicarea la treapta altarului a celui care a fost episcopul martir al credinței, Bogdanffy Szilard, fiind conștientă că sfinții nu au confesiune, nu au naționalitate, nu au frontiere: sunt sfinți.

Liturghia de beatificare a fost „pontificată” de Cardinalul Peter Erdo, Primatul Ungariei, împreună cu delegatul personal al Sfântului Părinte, Cardinalul Angelo Amato, Prefectul Congregației pentru Cauzele Sfinților, Nunțiul Apostolic în România, Arhiepiscopul Francisco Javier Lozano și mai mulți prelați din România, Ungaria, Serbia, Ucraina, Austria și Grecia. Cu această beatificare se deschide șirul evenimentelor sfinte prin care vor fi ridicați la gloria altarelor „sfinții închisorilor”, acei „trădători ai poporului” morți pentru Cristos prin gulagurile și pușcăriile roșii pentru că nu și-au vândut nici neamul și nici credința.

O ultimă întrebare, bibliografică, să spunem așa. Ce lucrări de referință, accesibile, bine documentate ați recomanda celor intereseați să cunoască, la izvoare și în chip obiectiv, istoria și spiritualitatea Bisericii greco-catolice din România? Acum vreo câteva luni am rămas uimit constatând că un grup de studenți teologi ortodocși, de bună calitate, de altminteri, habar nu aveau că Samuil Micu sau Budai Deleanu erau greco-catolici. În patru ani de liceu și în patru ani de facultate nimeni nu le spusese acest lucru și nicăieri nu citiseră acest lucru. Incredibil, dar adevărat!

Îmi îngădui să trimit la o bibliografie sumară, fără a face o pledoarie *pro domo*:

Barta, Cristian, *Tradiție și dogmă. Percepția dogmatică a Unirii cu Roma în operele teologilor greco-catolici*, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2003; **Bărbulescu Wallner, Luminița**, *Zorile modernității. Episcopia greco-catolică de Lugoj în perioada ierarhului Victor Mihalyi de Apșa*, Presa Universitară Clujeană, 2007; **Boșan, Nicolae, Cârja, Ion**, *Biserica Română Unită la Conciliul Ecumenic Vatican I*, Presa Universitară Clujeană, 2001; **Bucur, Ioan-Marius**, *Din istoria Bisericii Greco-Catolice române (1918-1953)*, Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2003; **Bucur, Marius, Ștan, Lavinia**, *Persecuția Bisericii catolice în România. Documente din arhiva Europei Libere*, Galaxia Gutenberg, 2005; **Bozgan, Ovidiu**, *Cronica unui eșec previzibil. România și Sfântul Scaun în epoca pontificatului lui Paul VI*, Ed. Curtea Veche, București, 2004; **Călușer, Iudita**, *Episcopia Greco-Catolică de Oradea. Contribuții mo-*

nografice, Ed. Logos 94, 2000; **Câmpeanu, Remus**, *Elitele românești din Transilvania veacului al XVIII-lea*, Presa Universitară Clujeană, 2009; **Câmpeanu, Remus**, *Biserica Română Unită între istorie și istoriografie*, Presa Universitară Clujeană, 2003; **Cârja, Ion**, *Biserică și societate în Transilvania în perioada păstoririi mitropolitului Ioan Vancea 1869-1892*, Presa Universitară Clujeană, 2007; **Cârja Ion, Sularea, Daniel**, ed. *Episcopul Ioan Szabo și Sfântul Scaun. Corespondență (1874-1910)*, Presa Universitară Clujeană, 2007; **Cârja, Cecilia**, ed., *Românii greco-catolici și Episcopia de Hajdudorogh (1912). Contribuții documentare*, Presa Universitară Clujeană, 2009; **Dumitran, Daniel**, *Un timp al reformelor. Biserica greco-catolică din Transilvania sub conducerea episcopului Ioan Bob (1782-1830)*, Ed. Argonaut, 2007; **Dumitran, Daniel, Dumitran, Ana, Laslo, Adrian**, *Biserica românească din Transilvania în izvoarele statistice ale anului 1767*, Ed. ALTIP, 2009; **Ghișa, Ciprian**, *Biserica Greco-Catolică din Transilvania (1700-1850). Elaborarea discursului identitar*, Presa Univeresitară Clujeană, 2006; **Ghișa, Ciprian**, *Episcopia Greco-Catolică de Făgăraș în timpul păstoririi lui Ioan Lemeni 1832-1850*, vol. I,II, Ed. Argonaut, 2008; **Ghitta, Ovidiu**, *Nașterea unei biserici. Biserica gerco-catolică din Sătmăr în primul ei secol de existență (1667-1761)*, Presa Universitară Clujeană, 2001; **Horga, Ioan**, *Tradiție și nouitate în spiritualitatea românească greco-catolică din Epoca Luminilor. Episcopia din Oradea, Oradea, 1996; Horga, Ioan*, *Contribuții la cunoașterea iozefinismului provincial*, Editura Universității din Oradea, 2000; **Miron, Greta-Monica**, *Biserica greco-catolică din Transilvania. Cler și enoriași (1697-1782)*, Presa Universitară Clujeană, 2004; **Miron, Greta-Monica**, *Biserica Greco-Catolică din Comitatul Cluj în secolul al XVIII-lea*, Presa Universitară Clujeană, 2007; **Pall, Francisc**, *Inochentie Micu-Klein. Exilul la Roma 1745-1768*, *Fundația Culturală Română, 1997; Pâclișanu, Zenovie*, *Istoria Bisericii Române Unite*, Galaxia Gutenberg, 2006; **Pop, H. Ovidiu**, *La Chiesa Rumena Unita 1830-1853*, Roma, 2005; **Săsăujan, Mihai**, *Politica bisericească a Curții din Viena în Transilvania 1740-1762*, Presa Universitară Clujeană, 2002; **Sima, Ana Victoria**, *O episcopie și un ierarh. Înființarea și organizarea Episcopiei Greco-Catolice de Gherla în vremea Episcopului Ioan Alexi*, Presa Universitară Clujeană, 2003; **Sima, Ana Victoria**, *Vizitele Nunțiilor Apostolice vienezi în Transilvania 1855-1868*, vol I-II, Presa Universitară Clujeană, 2003; **Stanciu, Laura, Hitchins, Keith, Dumitran, Daniel**, *Despre Biserica românilor din Transilvania. Documente externe 1744-1754*, Ed. Mega, 2009; **Sularea, Daniel**, *Școală și societate. Învățământul elementar confesional în episcopia greco-catolică de Gherla (1867-1918)*, Presa Univer-sitară Clujeană, 2008; **Teodor Pompiliu**, *Sub semnul Luminilor. Samuil Micu*, Presa Universitară Clujeană, 2000; **Toth, I. Zoltan**, *Primul secol al naționalismului românesc ardelean*, ed. Pythagora, 2001; **Vasile, Cristian**, *Istoria Bisericii Greco-Catolice sub regimul comunist 1945-1989*, Ed. Polirom, Iași, 2003; **Vasile, Cristian**, *Între Vatican și Kremlin. Biserica Greco-Catolică în timpul regimului comunist*, Ed. Curtea Veche, București, 2003; **Vulea, Camelia, Bărbulescu Wallner, Luminița**, *Viziții canonice în Țara Hațegului 1852-1885*, Presa Universitară Clujeană, 2003.

Nicolae COSTRUȚ

Sfânta Fecioară Maria – Maica Bisericii

Mărește, suflete al meu, pe Domnul. Și s-a bucurat spiritul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu, că a căutat spre smerenia servei sale. Că iată de acum mă vor ferici toate neamurile (Lc 1, 46-48).

Dumnezeu cel preabun și preaînțelept, voind să înfăptuiască Planul divin al mântuirii neamului omenesc, a trimis în lume pe Fiul Său Unul Născut, Domnul Isus Cristos. Pentru a se întrupa și a avea fire omenească, El a dorit libera cooperare a unei făpturi umane. De aceea, *din veșnicie, Dumnezeu a ales ca să fie Mama Fiului Său o fiică a lui Israel, o tânără evreică din Nazaretul Galileii..., iar numele ei era Maria* (Catehismul Bisericii Catolice, București, 1993, p. 113).

Pentru a fi Mama Mântuitorului, Maria a fost înzestrată cu daruri vrednice de o astfel de misiune. Sfânta Fecioară Maria este cea care s-a învrednicit de cinstea, cu totul excepțională, de a-l naște cu trup pe Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii.

În Biserică, preasfânta Fecioară Maria este mijlocitoarea harurilor la Fiul său, Isus Cristos, pentru că ea, fiind Maica Domnului și Fecioară Mamă, ridicată cu trupul și sufletul la cer, este Regina îngerilor și a și a universului, corăscumpărătoare a neamului omenesc, mama spirituală a umanității, regina cerului și a pământului și *Maică a Bisericii*. De aceea, este venerată ca fiind cea dintâi și cea mai mare dintre sfinți, *mai cinstită decât heruvimii și mai mărită decât serafimii*. Onoarea care i se dă Mariei în creștinism (în cultele ortodox, catolic, anglican) este o preacinstire sau venerare care îi conferă, printre multe alte nume, și pe cel de Preacinstita de Dumnezeu Născătoare și pururea Fecioară Maria.

De-a lungul secolelor, Biserica a înțeles că Maria *cea plină de har* (Lc 1, 28) fusese răscumpărată încă de la zămislirea ei, fapt pe care îl mărturisește prin dogma Neprihănitei Zămisliri (proclamată de Papa Pius al IX-lea, în 1856), pentru că aceea care l-a născut pe Mântuitorul lumii, Isus Cristos, nu putea să aibă nici un păcat. Sfânta Fecioară Maria este Fecioară pentru că l-a zămislit pe Isus Cristos de la Spiritul Sfânt și a rămas Fecioară.

Pe tot parcursul unui an liturgic (în ritul oriental, între 1 septembrie a unui an și 31 august a anului următor), Sfânta Fecioară este cinstită de Biserică printr-un cult deosebit. *Acest cult își găsește expresia în sărbătorile liturgice dedicate Născătoarei de Dumnezeu și în rugăciunea mariană, cum ar fi Sfântul Rozariu, rezumat al întregii Evanghelii* (CBC, București, 1993, p. 218).

Una dintre aceste sărbători este „Prezentarea în templu a Sfintei Fecioare Maria”.

Se știe că părinții Sfintei Fecioare Maria, ajunși la o vârstă înaintată și neavând copii, s-au adresat insistent lui Dumnezeu, prin rugăciune și post, să-i învrednicească și pe ei cu un copil, făgăduind că, dacă se va întâmpla acest lucru pe acel copil, ei îl vor oferi lui Dumnezeu în semn

de mulțumire și recunoștință. Doriința lor fierbinte s-a împlinit la un moment dat și, fiecare dintre cei doi soți au fost încunostințați de această împlinire, printr-un înger al lui Dumnezeu, acolo unde se aflau.

Când Ana

a auzit cuvintele îngerului prin care era anunțată că rugăciunea i-a fost ascultată, s-a închinat lui Dumnezeu și a zis: *Viu este Domnul Dumnezeu, că de voi naște un prunc, îl voi da pe el spre slujba Lui, ca să slujească și să laude numele Lui cel sfânt, ziua și noaptea, în toate zilele vieții sale*. Prin urmare, după nașterea copilului, la împlinirea vârstei de trei ani, Maria, fiica lui Ioachim și a Anei, a fost dusă de către părinți la Templul sfânt din Ierusalim și încredințată preoților, mai ales lui Zaharia, care era arhiereu în acea vreme.

Acestă sărbătoare mariană se bazează pe o povestire din protoevanghelia lui Iacob, potrivit căreia Maria, la vârsta de trei ani a fost dusă la Templu din Ierusalim spre a fi consacrată în serviciu lui Dumnezeu. Faptul aducerii Mariei, de către părinți, în templu nu este consemnat în textele biblice canonice, dar este descris cu multe detalii în scrierile apocrife, menționându-se, printre altele că evenimentul a avut loc cu mult fast și că, în timpul șederii copilei la templu, s-au petrecut fapte minunate. Potrivit acestor informații, Maria a fost însoțită la templu de multe fete, care purtau cununi pe cap și lumânări aprinse în mâini. Preoții templului, îmbrăcați în veșminte de sărbătoare, au ieșit în întâmpinare și, ca un semn al binecuvântării divine, cei prezenți au auzit melodii cerești, cântate de coruri de îngeri. În continuare, se spune că Maria a urcat în templu, pe cele cincisprezece trepte de la intrare, de una singură. Fecioara s-a hrănit, în tot timpul șederii ei acolo, cu mâncare nepământească, adusă tot de îngeri, și, spre deosebire de celelalte fete, a locuit în Sfânta Sfințelor (încăpere unde avea voie să intre numai marele preot, o singură dată pe an).

Prin aceste detalii, autorii textelor apocrife au dorit să pună în lumină darurile și lucrările dumnezeiești din viața și sufletul Mariei, pierzând însă din vedere că înțe-

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

lepciunea și puterea lui Dumnezeu strălucesc în viața firească, obișnuită, și în legile sfinte date de El. În realitate, prezentarea în templu a copilei s-a făcut într-un cadru simplu, modest, dar luminat de razele Soarelui mântuirii întregului neam omenesc. Prezentarea în templu a Preasfintei Fecioare Maria este unul din misterele vieții a aceleia care a fost aleasă de Dumnezeu să fie Mama Fiului Său. *Intrarea în Biserică*, cum i se mai spune acestei sărbători, are mai multe semnificații. Înainte de toate, ea prefigurează prezentarea Mariei în fața Tatălui Veșnic, al ei și al tuturor creștinilor. Din acest motiv, poate fi considerată ca începutul mântuirii noastre, este o sărbătoare înainte mergătoare a mării și dumnezeieștii taine a Întrupării Cuvântului lui Dumnezeu: *Astăzi în Biserică minunat Fecioara se aduce și pe Cristos Domnul înainte îl vestește* (din troparul sărbătorii). Prezentarea în Templu, în această zi, este momentul în care Maria îi dăruiește lui Dumnezeu ființa sa întreagă oferind Tatălui veșnic un suflet cu totul nepătat, un adevărat Templu în care, după întoarcerea la Nazaret, la vârsta de 12 ani, și după logodna cu Iosif, avea să pronunțe acel *Da*, hotărât și mântuitor, de la Bunavestire și să-l conceapă de la Spiritul Sfânt pe Isus Cristos Fiul celui Atotputernic și Mântuitorul lumii, moment pe care Tatăl îl aștepta încă de la începutul lumii.

Prezentarea în templu a Sfintei Fecioare Maria este o sărbătoare a tuturor creștinilor, din Răsărit, din Apus și de pretutindeni. În această zi de 21 noiembrie, a anului 543, s-a sfințit biserica Sfânta Maria cea Nouă, ridicată lângă templul din Ierusalim, care a fost consacrată acestui eveniment din viața Precuratei. Tot ca o semnificație majoră și tot în această zi, celebrăm consfințirea prin care, încă din copilărie, Maria s-a dăruit pe ea însăși lui Dumnezeu, la inspirația Spiritului Sfânt, care, așa cum s-a mai arătat, i-a umplut sufletul cu harul său, din prima clipă a zămislirii ei.

Maria este Mama Bisericii, pentru că ea a fost chemată și aleasă de Dumnezeu, pentru a da trup Mântuitorului. Ea este și Mama noastră, pentru că ei, Cristos însuși i-a incredințat pe toți frații săi, pe toți oamenii, în persoana ucenicului preaiubit: *Femeie, iată fiul tău!* (In 9, 26). Dacă citim Evanghelia și ne lăsăm călăuziți de învățătura sfântă, cu disponibilitate și cu mintea deschisă, putem observa și înțelege că Mama Fiului unic al lui Dumnezeu poate, ca nimeni altcineva, să mijlocească la Tatăl din ceruri pentru noi, fiii săi adoptivi. Maria are în esență aceeași condiție (umană) ca noi și este întotdeauna de parea noastră. Ea reprezintă Biserica. În persoana ei, Biserica îl imploră deja pe Tatăl, îl imploră pe Fiul și este supusă Spiritului Sfânt, pe care îl invocă în toate serviciile divine. Trebuie, așadar, să avem deplină încredere în Maria Mama lui Isus și Maica noastră și să o rugăm să se roage pentru noi.

Pentru creștinii evlavioși, ziua de 21 noiembrie a fiecărui an este, de asemenea, un prilej potrivit pentru a-și reînnoi hotărârile și promisiunile pentru o viață creștinească în sinceritate deplină și pentru o trăire spirituală mai profundă.

Rugăciune pentru beatificarea servilor lui Dumnezeu

**Valeriu Traian FRENȚIU, Iuliu HOSSU,
Alexandru RUSU, Ioan BĂLAN, Ioan SUCIU,
Vasile AFTENIE și Tit Liviu CHINEZU,
Episcopi morți în faimă de martiri sub regimul
comunist
între anii 1950-1970**

Doamne Isuse Cristoase, Marele și Veșnicul Preot al sufletelor noastre, Tu i-ai trimis pe apostolii și discipolii Tăi în lumea întreagă, pentru a duce tuturor oamenilor vestea cea bună a iubirii Tale. În pragul sacrificiului Tău suprem pentru mântuirea lumii, la cina de pe urmă, Te-ai rugat Tatălui ceresc ca Biserica Ta să fie una.

Privește cu bunăvoință la poporul român, din sânul căruia i-ai ales pe Servii Tăi Valeriu Traian FRENȚIU, Iuliu HOSSU, Alexandru RUSU, Ioan BĂLAN, Ioan SUCIU, Vasile AFTENIE și Tit Liviu CHINEZU - Episcopi morți în faimă de martiri sub regimul comunist. Ei au dat mărturie despre Tine cu zel apostolic pe acest pământ și și-au pecetluit credința neclintită în Tine, în Biserica Catolică și în urmașul Sfântului Petru, Sfântul Părinte Papa, cu prețul martiriului lor.

Fă ca exemplul lor de credință și de iubire să strălucească tot mai mult printre noi. Te rugăm, așadar, să arăți și pe pământ vrednicia acestor slujitori ai Tăi, ridicându-i la cinstea altarelor, iar nouă, prin mijlocirea lor, să ne dai harurile de care avem nevoie pentru ca toți să fim o singură turmă cu un singur păstor.

Că Ție se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea, împreună cu Tatăl și cu Spiritul Sfânt. Amin.

Tatăl nostru...

Născătoare de Dumnezeu...

Mărire Tatălui...

Reculegere spirituala a familiilor la Oradea

În zilele de 9-10 octombrie 2010, la Mănăstirea Franciscană Maica Domnului din Oradea a avut loc Reculegerea spirituală pentru familii la nivel eparhial, cu participarea unui număr mare de familii din Zalău, Șimleu-Silvaniei, Carei, Arad și Oradea, însoțite de preoții responsabili cu familiile: pr. Daniel Bercean – Zalău, pr. Florin Mărincean – Șimleu-Silvaniei, pr. Mihai Tegzeș – Catedrala Sf. Nicolae și pr. Mihai Vătămănelu – Mănăstirea Franciscană Oradea. Programul dens al întâlnirii a cuprins în ziua de sâmbătă trei meditații, discuții pe grupuri, Sfânta Liturghie de seară, prezentarea discuțiilor și împărtășirea impresiilor primei zile. Duminică dimineața a avut loc ultima meditație, urmată de Sfânta Liturghie solemnă cu consacrarea familiilor la Inima lui Isus.

Tema meditațiilor la această întâlnire a fost asupra cărții biblice a lui Tobit, una din cărțile Vechiului Testament, care ne prezintă și ne explică sensul vieții trăit în credință, pornind de la viața trăită în familie, fiind o chemare la a ne trăi în mod corect și credincios viața pe pământ, la a fi responsabili cu viața noastră, la a învăța să trăim respectând voința lui Dumnezeu. Pr. Mihai Tegzeș a lansat cu această ocazie cartea "Familia tradițională", un comentariu exegetic-spiritual la Cartea lui Tobit – o apariție dedicată familiei creștine. Meditațiile prezentate de pr. Mihai Tegzeș și pr. Mihai Vătămănelu ne-au ajutat să înțelegem și să învățăm cum să trăim în pace și liniște, în ciuda greutăților și

problemelor prin care trece fiecare familie, asemenea protagoniștilor Cărții lui Tobit.

Întăriți în credința că Dumnezeu este mereu alături de noi, și în reușite și în încercări, hotărâți să cunoaștem mai bine și să împlinim voia Lui, ne întoarcem în parohiile noastre cu dorința de a ne continua drumul pe calea apostolatului pentru promovarea valorilor familiei creștine. Totodată mulțumim pe această cale fraților franciscani de la Mănăstirea Maica Domnului pentru găzduirea familiilor în conventul franciscan, precum și tuturor familiilor din parohia noastră care s-au implicat în buna organizare și desfășurare a acestei întâlniri. Sfânta Familie din Nazaret să ne fie călăuză și să ne ocrotească mereu!

Simona COBE

200 de alimente

Elevii clasei a II-a a Liceului Teologic Greco-Catolic Oradea au sărbătorit 200 de zile de școală. Cu această ocazie, la îndemnul învățătoarelor Krisztina Ursu și Nicoleta Popa au adunat 200 de alimente pentru persoanele sărace asistate de Caritas Eparhial Oradea.

Acțiunea se înscrie într-un program mai amplu al activităților din acest an dedicat luptei împotriva sărăciei: participarea la Rozarul Carității, o acțiune caritabilă în Orașelul Copiilor și, acum, această colectă de alimente. Cele 200 de alimente ce au fost colectate și aduse la sediul asociației au o valoare de 589 lei.

Mulțumim copiilor pentru gestul prin care au vrut să aducă un zâmbet pe buzele celor aflați în suferință, dovedindu-se mai buni și mai sensibili la nevoile celor de lângă noi.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2010

DECEMBRIE

Intenția generală: Pentru ca experiența suferinței să fie ocazie pentru a înțelege situațiile de disconfort și de durere în care trăiesc persoanele singure, bolnavii și bătrânii, și să-i stimuleze pe toți să meargă în întâmpinarea lor cu generozitate.

Intenția misionară: Pentru ca popoarele pământului să deschidă porțile înaintea lui Cristos și a evangheliei sale de pace, fraternitate și dreptate.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Pentru a ne putea mira cu adevărat ar trebui să ne re-sălbătăcim.

În materie de cultură, după cum spunea un grec, fac mai mult „comerț cu morții”.

De mic am devenit specialist în valorificarea neșanselor, un profesionist al ratărilor.

La mulți, după ce își dau doctoratul, se simte mai acut nevoia unui gimnaziu bun.

Uneori regret că scrisul mă oprește din citit.

Poetul, gânditorul și îngerul nu au niciodată concediu. Au, în schimb, dese învoiuri.

Orice am citi, noi ne citim doar pe noi înșine. Chiar și scrisul este un fel de *citire* a ego-ului.

Sînt momente cînd normalitatea se obține cu eforturi supra-normale.

Scrisul este cea mai autentică reverență făcută vieții.

Unii oameni nu știu că au *acreditare* de la Dumnezeu pentru existența lor. Trăiesc clandestin.

Ești inteligent doar cînd observi prostia din jurul tău. Cînd o și accepți, ești deja înțelept.

Profesionalismul este forma maximă a deformării.

Condiția primă a genialității – de-profesionalizarea (recursul la condiția primă a ființării).

Nu ne putem face nici un merit din propria existență. Din moarte – da.

Nimicul nu *există* în sine. Există doar în raport cu ceva. Dacă ar *exista* doar nimicul, nimicul nu ar *exista*.

Paradoxul e că de ticăloși am ajuns să ne plîngem tot ticăloșilor.

Libertatea nu se manifestă prin a face, ci prin a ști că oricînd poți face (dacă merită).

Poezia este tinerețea unei culturi, iar filosofia - maturitatea ei.

Omul este om pentru că poate gîndi faptul că este om. Cartezian vorbind, existența este gîndirea existenței.

Timpul există doar prin existența noastră. Noi percepem timpul doar cînd îl *pierdem*.

Noi nu facem, în general, decît să gîndim gînditul din ceea ce a fost deja gîndit.

În filosofie eșecurile pot duce la adevăr. Filosofia nu trebuie să caute adevărul, ci să-și propună unul.

Uitîndu-mă în jur, dorința mea culturală e să devin tot mai... inactual.

Ne putem întreba, pe urmele lui H. Bergson, dacă timpul se găsește în timp și spațiul, în spațiu. Dacă ambele nu sînt decît niște biete fantasmе?

Comemorare la Leta Mare, Ungaria

A 18-a ediție a comemorării lui Iosif Vulcan, un precursor al unității naționale și întemeietor al revistei Familia, ca inițiativă a comunității românilor din Ungaria, în special a Autogovernării române și a Asociației Culturale a Românilor, a avut loc la Leta Mare, sâmbătă, 6 noiembrie 2010.

Ca în fiecare an, din partea României participă o delegație formată din reprezentanți ai Muzeului Țării Crișului, partenerul oficial în această acțiune, Muzeul Iosif Vulcan, Primăria Oradea, Consiliul Județean Bihor, Revista Familia și Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea. Un alt grup prezent la eveniment, tot din România, este grupul de la Holod, locul nașterii marelui publicist, format din reprezentanții Primăriei Holod și ai Bisericii Greco-Catolice din Holod.

Evenimentul comemorării, ca în fiecare an, este constituit din patru puncte. Primul punct a avut loc la Primăria orașului Leta Mare. Acolo, în fața unei numeroase audiențe constituită din grupurile din România, reprezentanții Autogovernării române și ai Asociației Culturale a Românilor, primarul orașului, consulul României la Szeged, titulara catedrei de limba română de la Universitatea din Szeged, deputați locali și alți invitați s-au reunit pentru a da consistență acestui eveniment. Cuvintele rostite de reprezentantul Asociației și promotorul acestei idei, domnul Crișan, ale primarului orașului și ale consulului României au reliefat motivul reîntâlnirii, necesitatea acestei legături dintre românii din Ungaria și cei din România. Tristețea provocată de necesitatea unui tălmaci (ultima persoană care mai vorbea românește a decedat anul trecut) a fost compensată de dorința acestor români de a nu renunța la o comemorare a lui Iosif Vulcan, Irinyi Janos și pr. Iustin Popfiu ca promotori de limbă și cultură română.

Al doilea moment a fost depunerea de coroane la mormântul lui Iustin Popfiu, din curtea bisericii greco-catolice din localitate, urmat imediat de un Parastas celebrat în biserică, în limba maghiară și limba română, întru pomenirea celor adormiți.

Al treilea moment a fost depunerea de coroane la placa memorială a lui Iosif Vulcan și depunere de coroane la mormântul lui Irinyi Janos ce se află în partea alipită la Leta-Mare, urmat de vizitarea muzeului din localitate.

Al patrulea moment a fost cel al unei agape, moment de socializare, de cunoaștere reciprocă al celor două comunități.

Pr. Olimpiu TODOREAN

E.S. Francisco-Javier Lozano și PSS Virgil Bercea au concelebrat Sfânta Liturghie în Catedrală

În prezența a sute de credincioși, la Catedrala Sfântul Nicolae din Oradea, s-a oficiat în această dimineață Liturghia Arhierască concelebrată de Excelența Sa Francisco-Javier Lozano, Nunțiu Apostolic în România, Preasfinția Sa Virgil Bercea și mai mulți preoți din Eparhia de Oradea.

Trimisul special al Sfântului Părinte a sosit ieri la Oradea pentru a participa la ceremonia de beatificare a episcopului Bogdánffy Szilárd și a dorit ca astăzi să fie prezent în mijlocul credincioșilor greco-catolici.

În predică, Excelența Sa a vorbit despre episcopul care a fost ridicat la cinstea altarelor, amintind și despre episcopii greco-catolici care au suferit și au murit pentru credință, spunând că românii trebuie să fie mândri de asemenea înaintași.

I-a îndemnat pe credincioși să se roage și să se pregătească spiritual pentru momentul beatificării episcopilor greco-catolici, care va avea loc într-un viitor nu prea îndepărtat.

Amintind de Sinodul Episcopilor pentru Orientul Mijlociu de la Roma, unde a fost prezent alături de PSS Virgil, Excelența Sa a spus că acesta a fost un moment extraordinar de a celebra universalitatea Bisericii și de a ne bucura de multitudinea riturilor existente în Biserica Catolică, fiecare din ele contribuind la bogăția spirituală a Bisericii. Catolicitatea Bisericii se manifestă astfel: fiecare comunitate, în ritul propriu, este unită în jurul episcopului său, iar la rândul lui, fiecare episcop este în comuniune cu Sfântul Părinte, Papa.

Mulțumim Coralei „Francisc Hubic” condusă de d-na. Irinel Băjenaru Oros și Corului de cameră „Fiat Lux”, dirijat de d-na. Antonia Monica Nica, pentru cântările și răspunsurile de la Sfânta Liturghie.

Biroul de presă

Predica E.S. Francisco-Javier Lozano

Dragi frați și surori în Cristos, Lăudat să fie Isus!

Mă bucur să fiu în această mare catedrală greco-catolică din Oradea. Aceasta este a doua oară când celebraz cu voi o Sfântă Liturghie. Am auzit pericopa din „*Evangelhia după Luca*”, care, asemenea întregului Cuvânt al lui Dumnezeu, se află în centrul celebrărilor noastre, pentru că este Cuvântul lui Dumnezeu. Această pericopă a Domnului ne pune cu siguranță înaintea primei și adevăratei întrebări a fiecărui bărbat și a oricărei femei din lumea aceasta, adică destinul nostru după moarte.

Domnul, dragi frați și surori, ne dă răspunsul. Sensul vieții noastre – ca persoane și ca și credincioși – se poate sintetiza într-un singur cuvânt: „*caritatea*”.

Binele pe care l-am făcut în viața noastră din această lume este criteriul după care vom fi judecați de Dumnezeu. De aceea, acel om sărac, care se numea, în pericopă, Lazăr, este cel care ajunge în fericirea eternă. În timp ce un om care, în aparență, trebuia să fie fericit

pentru că era bogat, nu primește răsplata eternă. Toate duminicile, în toate celebrările liturgice, voi, dragi frați și surori ascultați Cuvântul care vine de la Dumnezeu ca să ne învețe. Și pentru mine este o mare bucurie când particip la celebrările voastre, să văd modul în care Biserica Greco-Catolică pune în centrul frumoaselor Liturghii, mesajul, Cuvântul care vine de la Dumnezeu. Caritatea, în mod particular, este sărbătoarea mare a iubirii, ca și aceea pe care ieri am sărbătorit-o, cu ocazia beatificării solemne a episcopului Bogdánffy Szilárd. Iubirea care izvorăște și se propagă în România, din acei martiri care au fost victimele persecuției comuniste. Și am celebrat beatificarea cu mare bucurie. Pentru că acea tragedie s-a transformat într-o mare victorie.

Episcopul Szilárd este, în România, cel dintâi dintr-o serie de mărturisitori ai credinței, pe care în următorii ani ar trebui să-i celebrăm pe toți ca pe o victorie conta păcatului și a răutății umane. În această multitudine de martiri, de biruitori, este evident că în

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

România centrul martiriului a fost Biserica Greco-Catolică. De când am ajuns în frumoasa voastră țară, m-a impresionat acest fapt, acești bărbați și femei ai Bisericii Greco-Catolice care au îndurat persecuția până la moarte, într-un mod atât de creștinesc. Aspectele specifice ale persecuției acestor martiri: închisoarea, frigul, iarna, jignirile, situația tragică... voi le cunoașteți mai bine decât mine. Din această cauză nu trebuie să vă explic detaliile. Cu această ocazie vreau să subliniez din nou un lucru, că exemplul eroic al bărbaților și al femeilor în Biserica Greco-Catolică, în trecutul recent, să fie mereu pentru voi un model, un imbold pentru trăirea unei intense vieți creștine.

În această lume, pe care voi o cunoașteți foarte bine, tendința este de uitare a lui Dumnezeu și de a avea o viață ușoară. Este ceea ce astăzi numim secularizare. Eu vreau să cred că în România, în comunitățile voastre, această secularizare nu va pătrunde. Este clar că România este o țară europeană, supusă modei și curenților care domină în Europa. Însă voi, greco-catolicii, aveți un avantaj evident față de multe țări din Europa, în mod particular față de cele din Vest. Voi aveți martirii voștri, eroi ai credinței în Isus Cristos. Și acest lucru este o comoară pe care voi niciodată nu puteți să o uitați sau să o risipiți.

Am trăit o mare bucurie în urmă cu trei săptămâni, într-o zi de duminică, când am participat în Biserica Sfântul Petru la deschiderea Sinodului Episcopilor pentru Orientul Mijlociu. Ca și reprezentant al Bisericii din România era prezent episcopul vostru, Excelența Sa, Monseniorul Virgil Bercea. A fost o mare mărturie a universalității Bisericii, faptul de a vedea acolo toate riturile din lumea catolică și ceea ce milioane de persoane au putut să aprecieze: bogăția riturilor orientale și latine în Biserica Catolică este un lucru care și pe mine mă umple de fericire. Mă bucur și în această duminică în mijlocul vostru. Este necesar ca, prin acele celebrări din Biserica Sfântul Petru a tuturor riturilor catolice, toată Biserica Catolică universală, din Canada până în Australia, trecând prin toate țările din Europa, să știe că noi, catolicii, avem o pluralitate de rituri care sunt bogăția Liturghiei noastre și a vieții noastre creș-

tine. Deci, și pentru mine a fost o mare bucurie să pot vedea că un episcop, episcopul vostru din România, a fost prezent în Biserica Sfântul Petru și a reprezentat acest rit foarte frumos, care se manifestă prin Liturghia bizantină! Prin urmare, ca reprezentant al Sfântului Părinte Benedict al XVI-lea în România, înainte de toate, vreau să vă încurajez să formați o comuniune tot mai strânsă între voi, în jurul episcopului vostru. Comunitatea catolică se adună mereu – și acesta este semnul catolicității – în jurul urmașului apostolilor, care în cazul de față se numește Excelența Sa, Monseniorul Virgil Bercea. Unitatea formată în jurul episcopului, unitatea episcopilor în jurul papei, unitatea tuturor creștinilor din lume – peste un miliard și o sută de milioane de catolici – această unitate este comoara noastră cea mare.

Mulțumesc lui Dumnezeu pentru că sunt prezent în această biserică și pot celebra Liturghia duminicală. Mă simt fericit să fiu alături de acești preoți și de episcopul vostru, Monseniorul Virgil Bercea. **Pe voi care sunteți aici de față și pe voi toți greco-catolicii din România vă încurajez să vă pregătiți în mod spiritual și profund în vederea ceremoniilor de beatificare care vor avea loc într-un viitor, nu îndepărtat, ale martirilor Bisericii Greco-Catolice.**

Lăudat să fie Isus Cristos!

Traducerea: pr. Mihai Tegzeș
www.radiomaria.ro

Ioan DĂRĂBĂNEANU

„Trăire în aceeași clipă a lumii”

Maria Radna 2010

În imensitatea mileniilor, pe întinsul secolelor, în cuibul anilor apare periodic o „aceeași clipă a lumii”, în care omul, mai mult decât unul, trăiește în comuniune social emoțiile, gândurile, dorințele, faptele ori numai speranțele. Suntem atât de egali în această „aceeași clipă a lumii” încât uităm să fim săraci ori bogați, superiori sau inferiori, albi ori negrii.

Într-un 8 septembrie a anului 1942, pe Valea Drăganului, lângă cantonul silvic Ciripa, din Munții Apuseni, sub îndemnul divin, cineva a dat naștere identității unui izvor (bogat în ape curate), la căpătâiul căruia a așezat o cruce, tăiată din „toporul” talentului popular. Inscripția scrisă stângaci, cu litere tremurânde, cere însetaților tuturor timpurilor „să nu mai fie dușmanii între frați”, îndemnându-i, parcă, să devina concetățeni în „aceeași clipă a lumii” - clipa păcii și iubirii. În acel 8 septembrie 1948, tocmai se năștea pe pământ un om și încă alții de ordinal miilor. Câți dintre aceștia se întâlnesc, sistematic ori întâmplător, în „aceeași clipă a lumii” pentru a experimenta împreună iubirea și pacea?

Pentru ca să existe veșnic clipa iubirii și a păcii, i-a fost hărăzit, de bunul Dumnezeu, unui 8 septembrie cea mai însemnata „aceeași clipă a lumii”, în care să încapă popoarele creștine, clipa în care s-a născut EA, Maria, mama tuturor mamelor. Cum să o numim? Cum să o chemăm? Maria, mama noastră și a Fiului lui Dumnezeu este EA și nu dânsa sau dumneaei, deoarece apropierea filială este atât de aproape încât politețurile ne-ar îndepărta. O lecție interesantă și edificatoare despre modul de adresare, o răstălmăcim dintr-o întâmplare povestită de poetul Gheorghe Pituț, cel care s-a dus spre cele veșnice cu ani în urma. Călătorind cu trenul de la Beiuș spre București, împreună cu tatăl său, i s-a adresat, în repetate rânduri persoana I. La un moment dat, în timp ce poetul se afla pe culoarul vagonului, bătrânul său tată, baci Gheorghe este admonestat de un „domnoc”, tovarăș de compartiment, absolvent al codurilor de bune maniere care-i imputa lipsa de politețe și respectat filial al poetului, care-l tutuia pe tatăl său. Tica, țaranul din Săliște de Beiuș, îi oferă următoarea explicație: „*ascultă dumneata, când ne rugăm Tatălui ceresc să-i cerem una și alta, îi zicem „dumneata”, sau „dumneavoastră”?* Sau îi zicem Tu Tată ceresc ajută-mă, pe mine robul tău? Apoi domnule dragă crezi că *îs mai mare sau mai important decât Tatăl nostru ceresc?*” Năucitoare și teribilă lecție de apărare paternă.

De la această lecție de adresare filială, ne întoarcem la 8 septembrie, a fiecărui an, din timpurile trecute, prezente și viitoare, pentru a o slăvi pe EA - SFÂNTA FECIOARĂ MARIA - pentru a-I aduce slavă și laudă, de cele mai multe ori căutând investituri, epitete slăvitore, cu ale noastre omenești cuvinte ce sunt de multe

ori prea sărace, prea puțin profunde. Am auzit pe cineva numind-o, pe Sfânta Fecioara, „drăgălașa”, și pe foarte mulți atribuindu-I epitetul de „frumoasă”. În aceste situații am trăit un sentiment de „mărginire” omenească. Când îi spunem Sfintei Fecioare că este **bună și Născătoarea celui bun**, pășim pe drumul mântuirii. Rostind paraclisul începem să știm că EA este „**visteria de vindecări nedesertată și nesecată**” încercându-ne sufletul cu evlavie și speranță. Din cele multe investituri să mai alegem încă una și să-i spunem **Maica Harurilor**. Va trebui să știm că asupra noastră se revarsă harul sfinților pe care ni-l dă Dumnezeu, așteptând de la noi „răspunsul liber” adică vindecarea de păcat. Prin **Sfânta Fecioară, Maica harurilor**, primim ajutorul lui Dumnezeu, „la chemarea noastră, de a devenii fii săi adoptivi” (*Catehismul Bisericii Catolice* - 1993).

În anul Domnului 2010, în al său 8 septembrie am fost în „aceeași clipă a lumii” la mănăstirea Maria Radna, împreună cu sute de pelerini români, maghiari, croați, sârbi - catolici ori ortodocși,

Cu ocazia pelerinajului organizat și condus de părintele Ioan Erdeli din parohia Prisaca, protopopiatul Beiuș și de preoteasa, d-na Andreea. Un grup de 12 membrii ai Reuniunii Mariane din Beiuș, invitați de credincioșii din Prisaca, înscriși și ei, în urmă cu câteva săptămâni în Reuniunea Mariană, constituită la nivel de parohie, au participat la acest pelerinaj, care pentru enoriașii din Prisaca a devenit un ritual anual.

La picioarele statuii Sfintei Fecioare Maria, ne-am întâlnit în rugăciune și evlavie liturgică cu Dumnezeu Tatăl, Isus, Fiul cel Mântuitor, sub oblăduirea Spiritului Sfânt, conduși prin celebrarea Sfintei Liturghii, de un sobor de preoți: Pr. Dragomir Tudor Iosif, Pr. Torjoc Romulus, Pr. Tiba Cristian, Pr. Ioan Erdeli, Pr. Pop Geo, și alți preoți din Eparhia de Lugoj. Credincioșii din Beiuș, Prisaca, membri ai Reuniunii Mariane din Oradea, credincioșii din Sântandrei, Sititelec și din alte părți ale Eparhiei și ale țării, au trăit măreția Sfintei Liturghii, ne-am hrănit cu trupul și sângele Mântuitorului nostru în Sfânta Euharistie. Grupul marianistilor din Prisaca și Beiuș, în frunte cu părintele Erdeli am trăit profunzimea Paraclisului Maicii Domnului. Am parcurs cu evlavie și pioșenie Calea Crucii, oprindu-ne în rugăciune, invocare și cantare, la cele 14 stări ale patimilor Mântuitorului, redate în basorelieful de bronz, așezate în firide de piatră, construite în 1889 și refăcute în 1914. Împreună cu credincioșii din Prisaca am pomenit morții prin ridicare unui parastas în dreptul Capelei Învierii.

Apoi am intrat Bazilica mănăstirii, care are hramul „Maica Harurilor”, unde am participat la Liturghia

(continuare în pag. 15)

Cea de-a XIII-a întâlnire a ierarhilor catolici orientali din cadrul CCEE

În perioada 4 - 7 noiembrie, la Sofia, Bulgaria, are loc cea de-a XIII-a întâlnire a ierarhilor catolici orientali din cadrul Consiliului Conferințelor Episcopale din Europa.

Tema întâlnirii, la care participă reprezentanți a 13 Biserici catolice de rit oriental, este: „Criteriile de eclezialitate ale Bisericilor orientale azi”. Tot în cadrul acestei întâlniri se vor aniversa 150 de ani de la uniunea Bisericii orientale de rit slav a Bulgariei cu Biserica Catholică. La eveniment sunt așteptați să participe cardinalii: Leonardo Sandri, prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale și Peter Erdő, arhiepiscop de Esztergom-Budapesta și președinte al CCEE, Consiliul Conferințelor Episcopale ale Europei, nunțului apostolic în Bulgaria mons. Januariusz Bolonek, a mons. Antonio Maria Vegliò, președintele Consiliului Pontifical pentru Pastorală Migranților și

Itineranților și mons. Cyril Vasil, secretarul Congregației pentru Bisericile Orientale. Din partea Bisericii Greco-Catolice din România participă PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea.

Întâlnirea de la Sofia e menită să aprofundeze comuniunea episcopală și să promoveze cunoașterea în Europa a bogăției diferitelor tradiții orientale ale catolicismului european, a declarat mons. Christo Proykov, exarh apostolic de Sofia și președinte al Conferinței episcopale interrituale a Bulgariei. Pe parcursul lucrărilor va fi examinată și chestiunea structurilor pastorale pentru migrații catolici ai Bisericilor orientale.

Prima întâlnire a ierarhilor a avut loc în anul 1997, în Dieceza de Hajdúdorog, Ungaria și a fost promovată de cardinalul Achille Silvestrini, mai apoi prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale.

Biroul de presă

(urmăre din pag. 14)

romano-catolică, celebrată în limba română. Ne-am ridicat privirile și sufletele către icoana Maicii Domnului, existentă aici din anul 1668. O icoană asupra căruia a vegheat puterea Dumnezeiască, în anul 1695, când a rămas neatinsă de incendiul provocat de mâna dușmană creștinismului. Am înconjurat cu pioșenie altarul făcut din marmură Carrara și ne-am încredințat câteva gânduri sfinte, în fața statuetelor Sfinților Ioachim și Ana. Ne-am rugat la cele 8 altare laterale. Tăblițele de marmură precum și obiectele expuse lângă altarul principal ne-au vorbit despre mulțumițiile aduse Maicii Domnului, de credincioși de-a lungul anilor. Galeria icoanelor, capela Sf. Treime și Maria Lourdes, au prilejuit, momente de adâncă trăire spirituală. Ne-am încărcat cunoașterea cu informații prețioase din domeniul istoricului acestei mănăstirii înființată la 1325 și reînființată în 1626. Am aflat lucruri interesante despre sfințirea bisericii (1767), consacrarea (1820) și decernarea de către Papa Ioan Paul al II-lea în anul 1992 a titlului de „Basilică papală”

O zi plină, ridicată de noi, prin credință, evlavie și jertfă la rangul de „aceeași clipă a lumii”, petrecută în comuniunea spirituală deplină.

Dimineața când am plecat în pelerinaj, eram niște persoane, creștini individualizați de trăirile, gândurile, speranțele și necazurile noastre particulare. După

câțiva kilometri parcurși, rostind Rozarul Măririi, am pășit spre condiția de comuniune, iar apoi pe parcursul celebrării dimpreună a celor trei servicii religioase am devenit un suflet colectiv, născut din îndumnezeirea noastră în această binecuvântată zi, pentru care trebuie să-I mulțumim lui Dumnezeu.

O zi în care am retrăit, prin evocare, parcursul istoric al catolicismului pe aceste plaiuri.

O zi în care ne-am întâlnit, dincolo de retrăirea istoriei reale, cu mirajul legendelor, atunci când am privit și atins cu palma, piatra în care s-a întipărit urma copitei calului turcului cotropitor al creștinătății, animalul refuzând să intre în biserică. Supuși tentației miturilor, de această dată pioasă, am văzut creștini lipindu-și urechea de o portița metalică, în speranța recepționării auditive a plânsului Maicii Domnului întristată de păcatele oamenilor.

O zi în care am retrăit sfințenia, consacându-ne spiritual Domnului, transformându-ne, moral și spiritual, dobândind speranța verticalității morale, la nivelul declarațiilor șoptite în sufletele noastre.

O zi în care oamenii aparținând unor etnii diferite (români, croați, romi, maghiari...) au fost atât de egali, atât de buni, atât de frați întru Cristos, încât, sunt convins, Dumnezeu ne-a recunoscut ca fiind fiii Săi adoptivi, trimițând spre noi, și prin noi, oamenilor pământului harurile sale.

Simpozionul internațional CCEO 1990-2010: receptarea și aplicabilitatea în Bisericile *sui iuris*

Cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la promulgarea noii legislații canonice pentru orientalii catolici de către Servul lui Dumnezeu Papa Ioan Paul II, în zilele de 29-31 octombrie 2010 s-a desfășurat la sediul Arhiepiscopiei Majore Greco-Catolice de la Blaj Simpozionul internațional „*Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium 1990-2010: receptare și aplicabilitate în Bisericile sui iuris*”.

Organizatorii evenimentului au fost Facultatea de Teologie Greco-Catolică a Universitatii Babes-Bolyai, Departamentul Blaj și Centrul de studii Greco-Catolice – Blaj, care au organizat acest eveniment academic sub înaltul patronaj al Arhiepiscopiei Majore Greco-Catolice de Alba Iulia și Făgăraș.

Deschiderea Simpozionului a avut loc vineri, 29 octombrie, la ora 16.00 printr-un moment de rugăciune și prin binecuvântarea și discursul **Preafericirii Sale Lucian Mureșan**, Arhiepiscopul Major al Bisericii Romane Unite cu Roma, Greco-Catolică.

A urmat un cuvânt al **Preasfinției Sale Vasile Bizau**, Episcop al Curiei Arhiepiscopale Majore, precum și intervenția **Pr. prof. Dr. Cristian Barta**, directorul Departamentului Blaj al Facultății de Teologie Greco-Catolică.

Prima sesiune de comunicări a avut loc în după amiaza zilei de 29 octombrie, fiind moderată de Pr. William Bleiziffer. Conferințele acestei prime sesiuni au fost ținute de: **Excelenta Sa Episcopul Dr. Dimitrios Salachas** (Exarh apostolic pentru catolicii de rit bizantin din Grecia) despre „*Principi di interpretazione del Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium*”, **Pr. Prof. Dr. Pablo Gefaell** (Vicedecan al Facultății de Drept canonic al Universității Pontificale a Sf. Cruci din Roma) despre „*Rapporti tra orientali cattolici ed ortodossi nel CCEO*”, **Pr. Prof. Dr. Ioan Mitrofan** (Conf. Univ. Dr. la Facultatea de Teologie Greco-Catolică a Universității Babes-Bolyai și Econom al Arhiepiscopiei Majore), cu titlul „*Magisteriu și formare preoțească în CCEO*”.

În seara zilei de 29 octombrie a avut loc tot la sediul Arhiepiscopiei Majore din Blaj vernisajul expoziției „*Școala Ardeleană, Iluminismul românesc*”, vernisaj prezentat de către Cercetător **Dr. Ciprian Ghisa**, care a făcut o incursiune istorico-teologică în urbia și Biserica Blajului, prezentând contribuția episcopilor și preoților corifei ai Școlii Ardelene în cristalizarea conștiinței naționale în Ardeal și în realizarea României mari.

Ziua de 30 octombrie a debutat cu o Sf. Liturghie în Catedrala arhiepiscopală majoră „Sf. Treime” din Blaj, urmată de *sesiunea a-II-a de comunicări* moderată de Pr. Prof. Dr. Pablo Gefaell. Au prezentat comunicări: **Pr. Prof. Dr. Andriy Tanaslychuk** (profesor de drept canonic la Venezia) despre „*L'organizzazione*

ecclesiastica della Chiesa Ucraina Cattolica di tradizione bizantina secondo CCEO”, **D-nul Octavian Franc** despre „*Structura organizatorica a Curiei arhiepiscopale majore*”, **Pr. Drd. Coriolan C. Mureșan** (Vicar Judecătoresc al Eparhiei de Lugoj și Asistent spiritual național al Asociației generale a romanilor uniți, greco-catolici) despre „*Asociațiile credincioșilor creștini în Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică – aspecte canonice și pastorale actuale*”.

Sesiunea a-III-a de comunicări a avut loc în a doua parte a dimineții zilei de 30 octombrie și a fost moderată de **Mons. Mihai Todea** (Protosincel al Eparhiei de Cluj-Gherla).

Au prezentat comunicări: **Sr. Prof. Dr. Maria Ionela Cristescu CIN** (profesoara la Institutul pontifical oriental din Roma) despre „*CCEO și tutela propriului <vultus> al Bisericilor orientale sui iuris in raportul <ius comune/ius particulare>*”, **Pr. Ieromonah Iosif Furtuna OSBM** despre „*Implementarea CCEO si raportul cu Dreptul civil*”, **Mons. Mihai Todea** despre „*Parohia si parohul in CCEO – unele aspecte canonice*”.

În după amiaza zilei de 30 octombrie a avut loc *ultima sesiune de comunicări*, moderată de către **Sr. Prof. Dr. Maria Ionela Cristescu CIN**. Au prezentat comunicări: **Pr. William Bleiziffer** despre „*Administrația economică-financiară și susținerea materială a clerului în legislația canonică*”.

D-nul Alexandru Ploștinaru despre „*Instituția Tribunalului Bisericii greco-catolice romane de-a lungul istoriei până astăzi*”, **Diacon Dr. Ilie Ariesan** despre „*Il sinodo provinciale I, fons iuris per il CCEO e fonte basilare per il diritto particolare della Chiesa greco-cattolica romana*”.

La finalul celor patru sesiuni de comunicări a avut loc o dezbatere pe temele prezentate, asistența putând cere clarificările și aprofundările necesare de la conferențieri. Această parte concludivă a fost moderată de **Excelenta Sa Episcopul Dr. Dimitrios Salachas**, care a fost în trecut, profesorul majorității conferențierilor

(continuare în pag. 17)

Eveniment de marcă pentru comunitatea din Carei

Duminică, 7 noiembrie 2010, 13 credincioși ai parohiei franciscane „Sf. Anton” de Padova din Carei au intrat în perioada noviciatului din cadrul Ordinului Franciscan Secular, Provincia din România. Astfel: Maria Alexiev, Rodica Ardelean, Maria Barbu, Cornelia Cuc, Margareta Dascălu, Maria Dohan, Voichița Făt, Vasile Făt, Mariana Farcău, Viorel Farcău, Eudochia Mareș și Floare Țoca, au spus „VREAU” în fața invitației Bisericii de a trăi Regula Ordinului Secular scrisă de Sfântul Francisc de Assisi.

A treia Regulă a Sf. Francisc, scrisă către cei din lume, a fost aprobată în secolul al XIII-lea de Papii Nicolae al IV-lea și Leon al XIII-lea și de atunci continuă să trezească în sufletele a mulți creștini dorința de perfecțiune evanghelică prin urmarea mai îndeaproape a Evangheliei Domnului Isus Cristos sărac, curat și ascultător. Intrarea în Ordin se face după o perioadă de inițiere formată din anul de pregătire (postulandat) și anul de formare (noviciat) după care urmează profesiunea religioasă prin care membrii fraternității sunt ajutați în drumul de dezvoltare morală și spirituală, intrarea în noviciat putându-se desfășura și datorită părintelui paroh Emanuel Agu care s-a ocupat de pregătirea spirituală a candidaților.

Sfânta Liturghie de accedere a fost celebrată de părintele Daniel Iacob și de credincioșii parohiei, din partea Ordinului Secular din România fiind prezentă și doamna Othilia Groza, care a subliniat: „Fraternitatea locală este un semn vizibil al Bisericii, care este o comuniune de credință și iubire. Voi făgăduiți că veți colabora cu toții frații pentru ca Fraternitatea să fie un

cenacol autentic al Bisericii și o comunitate vie franciscană.” La sfârșitul Liturghiei, candidații novici și-au exprimat dorința de a intra în această fraternitate, celebrările încheindu-se cu o agapă fraternă.

Valeriu IOAN

(urmare din pag. 16)

de la acest Simpozion internațional la Universitățile Pontificale din Roma. În urma dezbaterilor s-au făcut câteva propuneri concrete referitoare la progresul canonic și pastoral al Bisericii Romane Unite cu Roma, Greco-Catolice: realizarea unui *Îndreptar ecumenic* pentru România, realizarea unei noi traduceri a CCEO în limba română, colaborarea cu cât mai mulți canoniști ca experți pentru definitivarea Dreptului particular în special în chestiunea studierii izvoarelor.

În seara zilei de 30 octombrie toți participanții și oaspeții au vizitat Castelul de la Cetatea de Balta, moment ce a pus în valoare istoria atât de bogată a acestor meleaguri.

Simpozionul s-a încheiat cu celebrarea Sf. Liturghii din Catedrala Arhiepiscopala Majora „Sf. Treime” din Blaj pontificată de **Preasfinția Sa Vasile Bizau**, concelebrand **Excelenta Sa Episcopul Dr. Dimitrios Salachas** și preoții din țară și străinătate prezenți la acest eveniment. În cuvântul său de învățătură Preasfinția Sa Episcopul Curiei Vasile a prezentat credincioșilor prezenți importanța acestui eveniment academic, a subliniat bucuria întregii Biserici din România pentru

beatificarea Servului lui Dumnezeu Episcopul martir Bogdanffy Szilard, și a aprofundat semnificațiile parabolei bogatului și al lui Lazăr.

Excelența Sa Episcopul Dr. Dimitrios Salachas a transmis salutul Bisericii Catolice de rit bizantin din Grecia, a subliniat profunda comuniune dintre cele două Biserici, a reamintit martiriul Bisericii Romane Unite cu Roma, Greco-Catolice în secolul XX, scoțând în relief figura Cardinalului mărturisitor al credinței Alexandru Todea, mulțumind apoi în mod cu totul special Prefecturii Sale Arhiepiscopul Major Lucian Mureșan pentru sprijinul și susținerea acestui Simpozion internațional.

Cu siguranță, acest eveniment academic va reprezenta un moment de reflexie și creștere pentru Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică din România, ridicată de mai puțin de 5 ani de către Sf. Părinte Papa Benedict XVI la rangul de Arhiepiscopie Majoră.

Toate comunicările prezentate în cadrul acestui simpozion vor fi publicate într-un volum.

Biroul de presă
www.bru.ro

Deschiderea anului pastoral 2010-2011

Sâmbătă, 13 noiembrie 2010, la Catedrala Greco-Catolică „Sfântul Nicolae” din Oradea, a avut loc deschiderea anului pastoral 2010-2011, în prezența PSS Virgil Bercea, a peste o sută de preoți și membri ai asociațiilor din Episcopia Greco-Catolică de Oradea.

Tema din acest an este: *„Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist”*.

Întâlnirea a început cu „Ora a treia”, celebrată de pr. Anton Chifor, rectorul Seminarului Teologic. În continuare, părintele Iuliu Munteanu, vicar judecătoresc, a explicat procedurile care trebuie urmate pentru beatificarea episcopilor și diferența dintre beatificare și canonizare, iar la final, părintele Florian Gui, vicar general, a dat citire circularei trimisă de Preafericitul Lucian, Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, în care se dispune ca începând de azi, în toate bisericile, capelele sau alte locuri de cult, la sfârșitul fiecărei Sfinte Liturghii, sau a altei celebrări liturgice, să fie înălțată către Bunul Dumnezeu *„Rugăciunea pentru beatificarea servilor lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Vasile Aftenie și Tit Liviu Chinezu, episcopi morți în faimă de martiri sub regimul comunist între anii 1950-1970”*.

Evenimentul a fost organizat de Biroul Pastoral sub patronajul Episcopiei Greco-Catolice de Oradea și a inclus mai multe manifestări: Adunarea eparhială, Sărbătoarea asociațiilor și Întâlnirea cu laicii.

Biroul de presă

Festivalul Francisc Hubic, ediția a V-a

Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea a fost gazda celei de a V-a ediții a Festivalului de Muzică Sacră Francisc Hubic, organizat de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-catolică, Oradea, în parteneriat cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor.

La ediția din acest an, au participat: Corala Francisc Hubic, a Catedralei Sfântul Nicolae acompaniată de Cvartetul Varadinum, dirijor Irinel Băjenaru Oros, Corul de cameră Fiat Lux, dirijor Antonia Monica Nica, Corul l'Annunciazione, dirijor Radu Mureșan, Corul Schola Cantorum, dirijor Radu Mureșan, Asociația Corală Ioan Bușița a Parohiei Beiuș, dirijor Constantin Sava, Corul Facultății de Muzică din Oradea, dirijor Valentin Lazăr, Orchestra Facultății de Muzică din Oradea, dirijor Tudor Ciupeiu, precum și soliștii Marian Boboia, Gheorghe Hausmann și Thomas Osvald.

Un moment de primă audiție a fost Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur pentru cor bărbătesc, compusă de preotul și compozitorul Francisc Hubic, ea fiind prezentată de conferențiarul universitar dr. Zorica

Maria Pitic din cadrul Facultății de Muzică din Oradea.

PSS Virgil Bercea a înmănat dirijorilor Diploma „Francisc Hubic” pentru contribuția adusă la promovarea muzicii sacre. La eveniment a fost prezent și PSS. Böcskei László, episcop romano-catolic de Oradea.

Biroul de presă

Comunicat al Subcomisiei pentru Învățământ Preuniversitar

În data de 17.11.2010 a avut loc o nouă sesiune de lucru a Subcomisiei pentru Învățământ Preuniversitar din cadrul Comisiei Sinodale pentru Educație Catholică, desfășurată la sediul Facultății de Teologie din Oradea, sub președinția Preasfințitului Virgil Bercea.

La sesiune au participat: Florin Julia - secretarul comisiei, Prof. Angela Moșneag, Prof. Otilia David, Prof. Adriana Tușa, Prof. Andrei Cristea, Pr. Prof. Tintelecan Petrică Daniel, Prof. Ana Dura.

Ordinea de zi a sesiunii a cuprins: organizarea olimpiadei de religie 2010-2011, organizarea exercițiilor spirituale pentru profesorii de religie, prezentarea site-ului www.profesorreligie.ro, analizarea oportunității perfecționării planului cadru și a programelor școlare, analiza modalităților de omogenizare a predării religiei, analiza modului în care pot fi finalizate și tipărite manualele de religie, analiza și aprobarea planului de activitate pe anul 2011. Totodată, au fost numiți doi noi membri ai comisiei, și anume pr. Petrică Daniel Tintelecan, reprezentant al Eparhiei de Cluj-

Gherla și sora Luminița (Avram Rodica), reprezentantă a Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Făgăraș.

Următoarea sesiune de lucru va avea loc la Oradea, în perioada 10-12 februarie 2011.

Florin JULA

Inaugurarea sălii de sport a Liceului, din incinta Seminarului

Joi, 11.11.2010, a avut loc inaugurarea Sălii de sport a Liceului Teologic Greco-Catolic, aflată în incinta Seminarului Teologic Greco-Catolic din Parcul Traian nr. 20, Oradea.

Acest proiect a fost inițiat cu sprijinului Asociației „Pas cu pas”, a părinților copiilor din clasele I-IV a Liceului Teologic Greco-Catolic, în parteneriat cu Liceul și Seminarul, sub patronajul Episcopiei Greco-Catolice.

Evenimentul a început cu un *Te Deum* oficiat de PSS Virgil Bercea și a continuat cu o demonstrație artistică pe ritmuri de muzică, a elevilor de la clasele „Step by step”, coordonați de directorul liceului, profesor Andrei Cristea.

Biroul de presă

FONDACIO – Creștini pentru lume - „Club 18-30 de ani”

În perioada 29-31 octombrie 2010, membrii asociației FONDACIO – Creștini pentru lume au organizat primul Club 18-30 de ani al acestui an pastoral, dedicat studenților și tinerilor profesioniști, în stațiunea montană Arieșeni.

Scopul acestui Club a fost acela de a face cunoștință cu noii studenți ai Colegiului „Sfânta Familie” din cadrul Seminarului Teologic Greco-Catolic Oradea, iar împreună cu ei de a continua munca în ceea ce privește formarea comunității și totodată de a trăi după învățăturile lui Isus Cristos, astfel contribuind la formarea comunității creștine.

Tema abordată la acest Club a fost legată de Respectul între sine și aproapele, în fața căreia, cei 50 de tineri participanți au putut să-și exprime părerile, să învețe lucruri noi sau să-și confirme anumite convingeri. Invitații pentru conferințe au fost d-na psiholog Ana Popa, precum și d-l George Popoi, din a căror prezentări, spun tinerii, am avut de învățat. Mai mult decât atât, dorințele tuturor erau acelea de a pune cu adevărat în practică ceea ce societatea din ziua de azi are tendința de a uita, adică respectul față de sine și față de aproapele, și, desigur, importanța simbiozei dintre cele două. Locația, minunatul cadru ales, vremea de care am avut parte – mult soare și aerul proaspăt de munte – au făcut ca drumețiile făcute în natură la „Groapa Ruginoasă”, „Peștera Scărișoara” sau „Cascada Vârciorog”, să contribuie la succesul acestei ieșiri din care cu toții am avut doar de câștigat.

Așadar, dragi studenți și prieteni, vă așteptăm în continuare la activitățile organizate de către FONDACIO – Creștini pentru lume, în noul an pastoral.

Vlad HIRIȘ

„Un milion de stele”

Organizațiile Caritas Eparhial Oradea și Caritas Catolica Oradea au organizat, la Oradea, în cadrul celei de a doua ediții la nivel național, evenimentul intitulat „Un milion de stele”, sâmbătă, 13 noiembrie 2010, ora 17.00, în fața Casei de Cultură a Sindicatelor, în Piața 1 Decembrie.

Scopul acestui eveniment a fost acela de a oferi semne vizibile pentru o societate solidară și o lume dreaptă, de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale.

La eveniment au participat PSS László Böcskei și PSS Virgil Bercea, care au ținut un cuvânt de încurajare și de îndemn la solidaritate cu cei care sunt în nevoie. Au participat un grup de studenți de la Seminarul Teologic „Sfinții Trei Ierarhi”, un grup de la Mănăstirea „Maica Domnului” format din tineri de la grupul „Allegria” și din parohie, un grup de tineri de la Liceul „Szent László”, angajați Caritas, voluntari Caritas și peste 300 de persoane care au dorit să fie solidare cu cei săraci, bătrâni, suferinzi, prin aceste lumini simbol al luminii vieții lor.

Suma obținută din donații, în valoare de **1.069 lei**, va fi destinată Centrelor de Îngrijire la Domiciliu.

Caritas Eparhial Oradea

Îi informăm pe cititorii noștri că pentru a intra în posesia abonamentului la revista *Vestitorul* este necesar ca acesta să fie achitat pe tot anul sau pe cel puțin șase luni. Abonamentul trebuie să fie plătit până cel târziu la data de **30 ianuarie 2011**. Costul unui exemplar va fi de **1,5 LEI**, cost care, pentru abonați, va rămâne același pe tot timpul anului, indiferent de eventualele modificări de preț. Vă reamintim că modalitatea cea mai sigură de a intra în posesia revistei noastre este abonamentul.